(હરિગીતિકા)
(ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચનો)

ૐ સહજ ચિદાનંદ છું, દર્શન શુદ્ધિ આતમ સિદ્ધિ છે;
પૂર્ણલક્ષે જે થાય તે વાસ્તવિક શરૂઆત છે.

તું સ્થાપજે સૌ સિદ્ધને નિજ જ્ઞાનની પર્યાયમાં;
તું સ્થાપજે સર્વજ્ઞને નિજ આત્મમાં નિજ જ્ઞાનમાં.

પ્રણમન કરું ગુરુદેવને, અમ પથતણા દાતારને;
પ્રણમન કરું ગુરુવાણીને, પ્રાપ્ત થવા નિર્વાણને.

જિજ્ઞાસુ જો તું હોય તો પૂછજે પ્રથમ ગુરુદેવને;
આ આતમા શું? મોક્ષ શું? કારણ તેનું કોણ છે?

સમજી, વિચારી, ગ્રહણ કરી, ઠરશે સદા ગુરુવાણીમાં;
પ્રાપ્તિ થશે આત્માતણી, છે મોક્ષ તેને દૂર ના.

નવ તત્વની શ્રદ્ધા કરી જે ભિન્ન આત્માને ગ્રહે;
ને રાગને જીતે પછી તે જૈન સાચો છે બને.(૧૮૦)

નવ તત્વની શ્રદ્ધામહીં જો એકની પણ ભૂલ છે;
તો જાણવું એમ જ ખરે સૌ તત્વની ત્યાં ભૂલ છે. (૧૮૩)

કર્મ ન જાણે કોણ તે? કયાંથી થયા? શું કામ છે?
શાને વળગતાં જીવસહ ? કયારે પછી તે છૂટશે ? (૧૪૮)

ના જાણ તેને જડ ખરેખર અગર ચેતનરૂપ છે;
છે જીવ તેણે જાણતો તેની નથી પણ જાણ રે ! (૧૪૯)

તો પણ બધો આ લોક તો દોષિત ગણે છે કર્મને;
તે રખડતો નિજ ભૂલથી, દુઃખી થતો નિજ દોષ તે. (૧૫૦)

રજકણ બધાં સ્ત્રી–પુત્ર મિત્રાદિ શરીર રૂપે થતાં;
સુગંધ વા દુર્ગંધ ને વિષરૂપ કે અમૃત થતાં. (૨૦૩)

ને તે જ પરમાણુ કદી કર્મ સ્વરૂપ બની જતાં;
નિજ કારણે તે પણ પછી જીવ છોડીને ચાલ્યાં જતાં.(૨૦૪)

રાગાદિ જે પરિણામ તે કર્મ અપેક્ષા સૂક્ષ્મ છે;
પણ તેજ પરિણામો બધાં દ્રવ્ય અપેક્ષા સ્થૂળ છે.(૩૯૬)

રે મૂરખ તું માને "મને રખડાવતું કર્મ ખરે."
રખડે અને દુઃખી બને તારી જ તે તો ભૂલ છે.(૧૨૭)

કુટુંબ કે પરિવાર તે છૂટાં પડયાં, શું છોડશો ?
તેનામહીં તેઓ રહ્યા શું જીવ સાથે જોડશો ?

જ્ઞાન સ્વરૂપ જેહનું શું તેહની ઉપમા કહો?
અનુભવ સ્વરૂપ જેહનું શું તેહની ઉપમા કહો ? (૨૪૪)

સ્વ–પર પ્રકાશક હોય તે સ્વભાવ સાચો હોય છે;
સ્વને પ્રકાશે પર નહીં, સ્વભાવ ના કથાય તે.(૨૪૭)

દરિયામહીં પ્રવેશતાં રત્નો બહુ પ્રાપ્ત થતાં;
આત્મામહીં પ્રવેશતાં રત્નત્રય ત્યાં પ્રગટતા. (૨૭૪)

ચૈતન્યના સાગરમહીં ના રાગનો કણ પણ મળે;
જયાં રાગનું અસ્તિપણું ચૈતન્ય ના નજરે પડે. (૨૯૬)

બાહ્ય પરિગ્રહો બધા આત્માથકી બહુ ભિન્ન છે;
પર્યાયમાં પણ ના વસે, તો પણ ન શાને તું ખસે ? (૨૮૧)

પરિગ્રહ બધા બાહ્ય અંતર આત્મમહીં તો છે નહીં;
જો એમ જાણે તો પછી આત્મામહીં રહેતા નથી. (૨૯૦)

સદોષતા–નિર્દોષતા પર ચીજ હોવાથી નથી;
સદોષતા પર્યાયમાં, નિર્દોષતા દ્રવ્યમહીં. (૨૯૧)

ના કો વડો મારા સમો આરાધના કોની કરું ?
ચેતન આખો આ પડ્યો, કોનો હું આરાધક બનું? (૩૩૦)

Òj ;=

પરદ્રવ્યમય છે આતમા લક્ષણ ન તે આત્માતણું;
પરદ્રવ્યવિણ છે આતમા લક્ષણ ખરું આત્માતણું. (૩૩૨)

સ્વભાવનું કાર્ય થયું જયાં લેશ ત્યાં સ્વતંત્ર છે;
શાને કહે ? – "ભગવાન પણ ના સર્વથા સ્વતંત્ર છે" (૩૩૮)

અનીતિનો કરનાર તું નાખે અનીતિ પર પરે;
અનીતિ ના એવી કદી તુજ આતમા સાંખી શકે. (૩૪૧)

સ્વભાવ જો વસ્તુતણો સર્વજ્ઞ કથિત ન હોય તો;
ન અન્યરૂપ બની શકે એવો તમે નિર્ણય કરો. (૩૫૦)

જયાં ઘી ઠરી ઢીમ થયું ના આંગળી ખૂંપી શકે;
આતમા ઠરી ઢીમ થયો ના રાગ ત્યાં પેસી શકે. (૩૭૫)

આ આતમા સર્વજ્ઞ બનવાને ખરો લાયક સહી;
અલ્પજ્ઞતા, વ્યવહાર ને હું રાગને લાયક નથી. (૩૯૪)

જે આતમા સર્વજ્ઞનો તેવો જ આ મુજ આત્મ છે;
છે નાત એક જ જાત, તેથી શકિતથી પરિપૂર્ણ છે. (૧૧)

આ આતમા છે જ્ઞાનમય, આનંદમય પણ તે જ છે;
એમ જાણતાં ક્ષણ એકમાં પરથી જુદો જણાય છે. (૧૬)

જે સંપદા તુજ ધામમાં પ્રદેશ–પ્રદેશે ભરી;
તે સંપદા ખોજીશ તો મળશે નહીં પરમાં કદી. (૧૭)

પુણ્ય–પાપને, પર દ્રવ્યને, અલ્પજ્ઞ અવસ્થા તેહને;
જો બાદ કરશો તો પછી બાકી રહે તે આત્મ છે. (૧૮)

જે જીવ સંસારી કહ્યો તે શકિતથી તો સિદ્ધ છે;
જે જીવને મુકત કહ્યો તે વ્યકિતરૂપે સિદ્ધ છે. (૨૧)

આત્માતણાં સ્વરૂપમાં સિદ્ધત્વનાં લક્ષણ નહીં;
તો પ્રગટ કાળે આવશે કયાંથી કહો નિજમાં પછી ? (૨૫)

Òj ;=

જે નિર્વિકલ્પ, અભેદ વસ્તુ, એકરૂપ "નિજ દ્રવ્ય" તે;
પ્રદેશ અસંખ્ય ગુણોથી ભરેલ "નિજ ક્ષેત્ર" છે. (૩૪)

આત્માતણાં સ્વરૂપ જેવું પરિણમન "નિજ કાળ" તે;
ને મૂળગુણ સ્વરૂપ જે સ્વભાવ તે "નિજ ભાવ" છે. (૩૫)

આત્મામહીં વિકલ્પની જે કલ્પના "પરદ્રવ્ય" છે;
આત્મા શરીર પ્રમાણ તે તો અરે ! "પરક્ષેત્ર" છે. (૩૬)

નિજ આત્મને સ્પર્શે નહીં જે કાળ તે "પરકાળ" છે;
જે પરિણમન શુભ – અશુભ ભાવે થાય તે "પરભાવ" છે–(૩૭)

પર દ્રવ્ય–ક્ષેત્ર–કાળ–ભાવેથી સદા ખાલી જ છો;
પણ ભેદ જે અભેદમાં તું તેથી પણ ખાલી જ છો. (૩૮)

નિજ દ્રવ્યના આશ્રય વિના પર્યાય તો બનતી નથી;
ત્યાં મૂઢ એમ જ માનતો પરદ્રવ્ય વિણ બનતી નથી. (૪૦)

નિજ દ્રવ્યના આશ્રય વિના પર્યાય તો બનતી નથી;
ત્યાં મૂઢ એમ જ માનતો પરિણમન તે મુજ દ્રવ્ય છે. (૪૧)

જે સ્વરૂપ છે ત્રિકાળ તે બદલી કદી શકતું હશે?
માને ભલે વિપરીત રે ! જડરૂપ ચેતન નહીં બને. (૪૨)

કયાં હું અધૂરો કે મને પરનું જ અવલંબન મળે ?
કયાં હું અપૂરણ કે મને પર્યાય બીજાથી મળે? (૪૩)

દેખાય છો પાણી મલિન સ્વભાવ તેનો સ્વચ્છ છે;
વિકારરૂપ જણાય તો યે આતમા વીતરાગ છે. (૯૬)

વિકલ્પમાં બેઠો હતો ત્યાંથી ખસી સ્વરૂપમાં;
જો સ્થિર થા, કહેવાય તો પરિગ્રહો છોડયા બધા. (૯૮)

આત્મા અતિ નિર્મળ, શુચિ, પવિત્ર, ઉજ્જવળ જાણવો;
દ્રવ્ય, ગુણ, પર્યાયે પવિત્ર વિજ્ઞાનઘનરૂપ માનવો.

ત્રિકાળ શુદ્ધ, અરૂપ, ચેતનરૂપ તે તો જીવ છે;
ધન, કર્મ, વાણી શરીર પુદ્ગલ દ્રવ્ય સૌ અજીવ છે.(૧૪૩)

સ્વભાવની દ્રષ્ટિ કને તત્વો બધાં પર્યાય છે;
તેથી જ છે પરદ્રવ્ય તે, આદર ન દે તેને અરે.

નહિ જીવમાં છે દુ:ખ, તે વસતું નથી કાયામહીં;
આનંદથી વિપરીત તે પર્યાય છે આત્માતણી.

સુખ એક આકુળતા રહિત ના અન્ય કો પ્રકારનું;
સંસાર સુખ છે દુ:ખ જ રે ! છે તેહ ભિન્ન પ્રકારનું.

મુનિ દિગંબર વેશધારી ત્રાડ પાડીને કહે;
ના રાગમાં છે સુખ, જીવ રે ! કાં ન અંદરમાં વળે ?

ભિખારીને બીડીતણું ઠૂંઠૂં મળે રાજી થતો;
આ આતમા સંસાર સુખ વા દુ:ખમાં રાજી થતો.

જે રોગ થાય શરીરમાં આત્માતણું ના કાર્ય તે;
કાયાતણી પર્યાયનો સ્વકાળનો સ્વભાવ છે.

આત્મા અને સ્વભાવનો ના આદિ છે, ના અંત છે;
છે તેજ સુખદાયક અને તેથી જ ઉપાદેય છે.

પૈસામહીં ના સુખ છે, ના સુખ છે મહેલો મહીં;
કાયામહીં ના સુખ છે, કુટુંબમાં પણ છે નહીં. (૨૮૨)

ના આબરુ–કીર્તિમહીં, સંયોગમાં પણ છે નહીં;
ના પાપ કે પુણ્યમહીં, પર્યાયમાં પણ છે નહીં. (૨૮૩)

ત્રિકાળરૂપ તુજ જયાં વસે, છે સુખનો વાસ તહીં;
આત્માતણું તુજ સુખ તે મળશે નહીં બીજે કહીં. (૨૮૪)

હો ઈંદ્ર કે હો ચક્રવર્તી દુ:ખિત છે નિજ ભાવથી;
જયાં રાગ છે, જયાં દ્વેષ છે ત્યાં સુખનું નામ જ નથી. (૨૬)

જો સાવધાની સ્વતણી તો સુખ બસ સુખ જ મળે;
જો સાવધાની પરતણી તો દુ:ખ બસ દુ:ખ જ મળે. (૩૧)

સંસારમાં પણ લેશ જયાં આરામ ત્યાં સુખ ભાસતું;
આનંદમય આકુળતા રહિત સુખ અહો ! કેવું કથું ? (૭૮)

ઓ આત્મના ઠગનાર તું રે મૂઢ છે ! તું મોહી છે;
પરના સહારાથી અરે ! સુખ–દુ:ખ તુજને નહીં મળે. (૮૮)

ના દુ:ખ જન્મ મરણનું, છે દુ:ખ નિજ નિજ ભાવનું;
પોષી રહ્યો કષાયને, છે દુ:ખ ત્યાં વિકારનું. (૧૨૮)

જુઓ અમારા ધામમાં શી સંપદાની ખાણ છે !
લૂંટી ન ખૂટે એ જરી, શી મદદ તમ એ માંગશે ? (૧૮૬)

સ્વભાવમાં જે ચીજ ના તેનો હરખ વા શોક શો ?
સ્વભાવમાં જે ચીજ છે તેમાં ન પેસે દોષ કો. (૨૨૦)

આત્માતણાં સ્વરૂપમાં ના ભેદ ગુણ–ગુણી તણાં;
ના સાધ્ય–સાધક, વ્યાપ્ય–વ્યાપક, કાર્ય કે કારણતણાં. (૨૨૪)

તારા વડે વેદાય તું, તારા વડે જ જણાય છો;
તારાથી તું પ્રત્યક્ષ, ને તારો જ તું અધિકારી છો. (૨૩૨)

તારાથી તું મપાય ને આધાર તું તારા વડે;
તારામહીં કાર્ય કરી તું એકલો મોક્ષ વરે. (૨૩૩)

વિપદ નથી તુજ ધામમાં, તું સંપદાની ખાણ છો;
અંદર વળીને જો જરી ભંડાર શો ભર્યો, અહો ! (૨૩૪)

તે સંપદાને પામવા ના પ્રયત્ન તેં પૂર્વે કર્યો;
વિપરીત પથ પર દોડતાં સંસારમાં ભટકી રહ્યો. (૨૩૫)

જે દિશમાં સિંહ સંચરે, હરણાં કદી ત્યાં નહિ ચરે;
જે ક્ષેત્રમાં આત્મા વસે ના કર્મ ત્યાં જોવા મળે. (૨૦૯)

કર્મ નથી આત્માતણાં અસ્તિપણાંમાં લેશ રે;
કર્મ સદા કર્મતણાં અસ્તિપણે નિત્ય રહે. (૩૪૦)

ચોખા પરેથી ફોતરી–લાલપ બધી કાઢો પછી;
ચોખો બને ચોખ્ખો, નહીં દોષ રહે તેમાં પછી. (૩૪૭)

આત્માથકી દ્રવ્યકર્મ વા નોકર્મને દૂર કરો;
આત્મા મહાત્મા તો બને માર્ગ ખરો એ મોક્ષનો. (૩૪૮)

આ જીવ એક–અનેકરૂપ, ઉત્પાદ–વ્યય–ધ્રૂવ યુક્ત છે;
અવિનાશ, જ્ઞાન પ્રમાણ છે, પ્રદેશ પ્રમાણ, મુક્ત છે. (૧૨૨)

(ગુરુદેવશ્રીનાં વચનામૃત)

સ્વ સ્વરૂપની ભક્તિ કરે ભગવાનની તે ભક્તિ છે;
ભગવાન પરને ભૂલતાં ભગવાન–સ્વ પ્રાપ્ત બને. (૧૧૫)

માનવપણે સ્વરૂપનો આદર થયો ધન્ય અહો !
હું જ્ઞાન સ્વરૂપ છું એ ખ્યાલમાં આવ્યું અહો ! (૧૧૫)

પ્રસંગમાં કો પણ અરે ! જ્ઞાયક જ છું, જ્ઞાયક ખરે;
એ ભાવ જો આવ્યા કરે તો તે તરફ ઢળ્યા કરે. (૧૧૫)

વસ્તુસ્થિતિ મર્યાદાને ના તોડવી શકય ખરે;
દ્રવ્યાંતરે, ગુણાંતરે, વસ્તુ ન તેથી સંક્રમે. (૨૧)

લીંડી–પીપરને ઘૂંટતાં તીખાશ પૂર્ણ પ્રગટશે;
ત્યમ રુચિ જો અંદર વળે, સ્વરૂપ પૂર્ણ પ્રગટશે. (૨૮)

સ્વરૂપની ભ્રાંતિ, નહીં કો એથી મોટું પાપ છે;
જન્મ મરણના હેતુ ભૂત એ ભવરોગ અસાધ્ય છે. (૨૪૪)

શુભ–અશુભના વિભાવથી રહિત નિજ સ્વરૂપનું–
ભાન કરવું, ભ્રાંતિથકી છૂટવા તણો ઉપાય એ. (૨૪૪)

જેને નથી મહિમા અરે ! ચૈતન્ય દેવતણો જરા;
અંદરમહીં વસવાટ કરવો, દુર્લભ છે તેને પછી. (૧૬૫)

ચેતન પરિણતિમાં નિજ મહિમા થકી જ તરાય છે;
બાહ્ય મહિમા ભક્તિનો, ના તેથી કંઈ તરાય છે. (૩૧૬)

ચેતન મહિમાવંતને ભગવાન મહિમા થાય છે;
ભગવાનના મહિમા થકી નિજ મહિમા સમજાય છે. (૩૧૬)

ના આદિ છે, ના અંત છે, ચેતન શુદ્ધ સ્વરૂપ છે;
સન્મુખ થઈ આરાધવું તે પરમ પદ ઉપાય છે. (૧૫૮)

લીંડી–પીપર દાણો કદે નાનો અને સ્વાદે તીખો;
હો અલ્પ પણ તેનામહીં તીખાશ છે ભરપૂર ભરી.(૨૮૦)

આત્મા કદે શરીર રૂપે ભાવમાં પણ અલ્પ છે;
પરિપૂર્ણ છતાં સ્વભાવમાં આનંદથી ભરેલ છે. (૨૮૦)

સ્ફટિકમાં છે ઝાંય પણ નિર્મળતાનો ન અભાવ છે;
જો શક્તિમાં ના હોય તો કયાંથી પછી તે પ્રગટશે ? (૨૨૬)

શુભઅશુભના ભાવો સમય શુદ્ધભાવનો સદભાવ છે;
જો શુદ્ધતા શક્તિ નહીં કયાંથી પછી તો પ્રગટશે ? (૨૨૬)

શક્તિપણે ભરી શુદ્ધતા પર્યાય તો શુદ્ધ થશે;
પ્રાપ્યતણી પ્રાપ્તિ થશે અપ્રાપ્ય કયાંથી પ્રગટશે? (૨૨૬)

છે પ્રેમ બાહ્ય વિષયમાં, દુનિયા મને મોટો કહે ;
સ્વભાવમાં તેને કદી ના પ્રેમ છે, રુચિ ના રહે. (૧૩)

દુનિયા મને માને અને દુનિયા પ્રસિદ્ધિ મુજ કરે;
જે એમ માને તેમને સ્વભાવમાં ના પ્રેમ છે.(૧૩)

સ્વભાવ જે ત્રિકાળને પરમપારિણામિકરૂપ છે;
તે પકડવાથી મુક્તિ છે, શી રીત તે પકડાય છે? (૨૧૯)

રાગાદિ જે ઔદયિક છે તેનાથી ના પકડાય તે;
તે ભાવ તો છે બહિર્મુખ, સ્વભાવ અંતર્મુખ ખરે ! (૨૧૯)

જે બહિર્મુખ તે ભાવથી અંતર્મુખ પકડાય ના;
અંતર્મુખી ભાવો થકી પારિણામિક પકડાય છે. (૨૧૯)

તો પણ તે ભાવોતણાં લક્ષે ન તે પકડાય છે;
અંતર્મુખ થઈ પકડતાં ઔપશમિક ભાવો થાય છે. (૨૧૯)

જે નિર્મળ ભાવો પ્રગટશે તે ભાવ કાર્યરૂપ છે;
પારિણામિક સ્વભાવ ત્યાં કારણરૂપ પરમાત્મ છે. (૨૧૯)

સ્વભાવના સન્મુખનું જે જ્ઞાન સમ્યકજ્ઞાન છે;
"પર" એકલા સન્મુખનું જે જ્ઞાન તે અજ્ઞાન છે. (૧૭૮)

સંપૂર્ણતાનું ભાન ના અપૂર્ણતા પૂર્ણ ગણે;
તેથી પૂરણ લક્ષે કરી સાધ્ય પૂરણને સાધજે. (૧૭૮)

દૂધપાકનો જ્યાં સ્વાદ ત્યાં જુવારનો સ્વાદ નહીં;
આનંદનો સ્વાદ કર્યો કો ચીજમાં પ્રેમ જ નથી. (૧૭૫)

રસ છે નહીં કો ચીજમાં, એકાકાર પણ થાતો નથી;
સ્વભાવવિણ, વિકલ્પ કે જ્ઞેયો બધામાં રસ નથી. (૧૭૫)

સ્વભાવવિણ મીઠાશ બીજે ક્યાંય જો રાખી અરે !
ચેતનતણી મીઠાશ તેને નહીં પછી આવે અરે ! (૧૫૮)

મીઠાશ પરની વિઘ્ન કરશે ચેતનતણી મીઠાશમાં;
તેથી અરે રે ! ભાઈ તું ના રાચ પર મીઠાશમાં. (૧૫૮)

સ્વભાવમાં અભિમુખ થઈ અતીન્દ્રિય આનંદનો–
અનુભવ થયો, આત્માતણું સાચું જ અભિનંદન ગણો. (૧૩૬)

આ જગતના લોકો મળી અભિનંદન પ્રશંસાને કરે;
આપે પત્ર અભિનંદનતણાં આત્મતણું હિત ના અરે ! (૧૩૬)

બહુમાન ના આત્માતણું સાચું કદી આવ્યું તને;
સ્વરૂપ મહત્તા ભૂલીને સંસારમાં રખડ્યો અરે ! (૧૩૬)

સ્વભાવમાં તાકાત છે સર્વજ્ઞ પરમાત્મા સમી;
બહુમાન કરીને તું હવે સન્મુખ થા સ્વભાવની. (૧૩૬)

સ્વભાવના આનંદનું વેદન કરી, પોતે જ તું–
અભિનંદન કર તારું હવે તેમાં જ હિત તારું ખરું. (૧૩૬)

વિકારધારા અનાદિની સ્વભાવધારા પણ ખરી;
વિકારધારા સમયમાં સ્વ સામર્થ્યધારા ચાલતી. (૧૧૧)

સ્વભાવ તરફ જ્યાં વળે વિકાર તૂટી જાય છે;
અધ્યાત્મ પરિણતિ શરૂ થઈ આદિ–અનંતી તે રહે. (૧૧૧)

અરિહંત ને શાસ્ત્રો બધાં કહેતાં–"પ્રભુ તું જ્ઞાન છે;
તું પ્રીતિ કર ત્યાં તાહરી, છોડી અમારી પ્રીતિને." (૧૦૪)

ભગવાન તું જ શીતળ, સદા જિનચંદ્ર, ત્યાં પ્રીતિ કરો;
જડ ચંદ્ર છે જે ગગનમાં જડરૂપ શીતળતા, અહો ! (૧૦૪)

આ શાંત ચેતન ચંદ્ર તો શીતળ અતીન્દ્રિય શાંત છે;
તે શાંતિમય છે, એકલું શાંતિતણું એ ઢીમ છે. (૧૦૪)

રે ! ઢીમ જે શાંતિતણું તે ઢીમ છે પણ જ્ઞાનનું;
છે તેટલો આ આતમા જે જ્ઞાન છે આ જેટલું. (૧૦૪)

મુજ આતમા પરમાતમા એવો હરખ તું લાવજે;
આનંદ–જ્ઞાને છે ભર્યો, તાકાત ના હણાય છે. (૯૭)

હીણો, વિકારી હું થયો, મારું અરેરે ! શું થશે ?
ના ડર જરી, મૂંઝા નહીં, હતાશ ના થાતો જરી. (૯૭)

સ્વભાવના ઉત્સાહથી મહિમા અરે ! તું લાવીને–
એકવાર તું નિર્ભય બની તાકાતને ઉછાળજે. (૯૭)

જ્યાં ધ્યેયમાં વળી રુચિમાં ને પ્રેમમાં જ્ઞાયક વસે;
પ્રાપ્તિતણી રહે ભાવના રુચિ રહે નિરંતરે. (૧૩)

સ્વભાવ તાલાવેલ છે, જ્ઞાયકતણો રસપ્રેમ છે;
શુભ ભાવમાં અન્યે કશે ના અટકવું તેને ગમે. (૧૩)

છે પ્રેમ બાહ્ય વિષયમાં દુનિયા મને મોટો કહે;
સ્વભાવમાં તેને કદિ ના પ્રેમ છે, રુચિ ના રહે. (૧૩)

આ આતમા સર્વજ્ઞરૂપ સ્વભાવી છે, સર્વજ્ઞને–
પર્યાયમાં સ્થાપિત કર્યા, નિર્ણય–સર્વજ્ઞ થશે. (૫૪)

બસ "જ્ઞ" જ એ સ્વભાવમાં વિશેષ તે ઠરતો જશે;
ઠરતાં જતાં પર્યાયમાં સર્વજ્ઞ એ તો થઈ જશે. (૫૪)

ત્રિકાળ જે સ્વાધીન ને સ્વતંત્ર છે, ટકનાર તે;
સ્વભાવ તુજ જાગૃત ખરે છે તે જ હાજર હજૂર રે !

(બહેનશ્રીનાં વચનામૃત)

વસ્તુતણો સ્વભાવ છે નિરાલંબન રહેવું સદા;
આશ્રય વિણ પરચીજના, આત્મામહીં રહેજે સદા. (૧૧૭)

છે તેજ સાદી અનંત સુખ પ્રાપ્તિ તણો ઉપાય એ;
આત્મા જ સુખનું ધામ ત્યાંથી જ સુખ મળશે તને. (૪૧૯)

હે જીવ ! ના ગમતું તને જો ક્યાંય તો ઉપયોગને–
પલટાવીને આત્મામહીં ગમાડ, ગમશે ત્યાં તને. (૧)

આનંદ ભર્યો છે આત્મમાં જરૂર ગમશે ત્યાં તને;
ના જગતમાં ગમશે તને, તું ગમાડ આત્મામાં હવે. (૧)

"સ્વભાવ"ની વાતો સુણીને કાળજે ઘા લાગતો;
"સ્વભાવ" શબ્દ સાંભળું ત્યાં શરીરમાં ઉતરી જતો. (૬)

"સ્વભાવ" રુંવાટે ચડે, ના ચેન કે સુખ લાગતું;
"સ્વભાવ" લીધે છૂટકો સમકિત ના દૂર લાગતું. (૬)

નષ્ટ થતું આ દ્રવ્ય પણ ના એમ તો બનતું કદી;
ચેતનતણા પરિણામની સાથે સદા કુદરત રહી.(૨૧)

એવો જ કો વસ્તુતણો સ્વભાવ તીર્થંકર કહ્યો;
તેથી ન રાગે પરિણમો પણ ભાવના ચેતન લહો. (૨૧)

અંદર બિરાજે આતમા, સંભાળ કર, અંતરવળી–
તું તૃપ્ત થા, અનંત ગુણ સ્વરૂપને જો તું જરી. (૨૬)

વીતરાગ આનંદથી ભરેલ સ્વભાવમાં, ક્રીડા કરી–
આનંદરૂપ સરોવરે કેલિ કરી, રમ તું તહીં. (૨૬)

સ્વભાવ છે પોતે સહજ ના ખ્યાલ તેનો આવતો;
ઉપયોગને સૂક્ષ્મ કરી સ્વભાવને તે પકડતો. (૩૫)

બાળક વિખુટો માતથી પડતાં પૂછે "તુજ નામ શું?"
તો એક "મારી બા" જ બોલે, પૂછતાં પ્રશ્નો બહુ. (૪૩)

ત્યમ આતમની રુચિને, છે ભાવના જ્ઞાયકતણી;
"જ્ઞાયક સ્વભાવ" "સ્વભાવ જ્ઞાયક" એમ તે રટતો ફરી. (૪૩)

સ્વરૂપને સમજી અને "જ્ઞાયક હું" જો લગન એ–
લાગે પછી જ્ઞાયકસહ તદાકારતા થઈ જાય છે. (૨૯૦)

"હું એક જ્ઞાયક, પર બધું" એમાં બધું આવી ગયું;
એ એક ધારા રાખવી એમાં નથી અઘરું કશું. (૧૩)

"હું જ્ઞાયક ને આ પર બધું" બાકી બધું તે જાણવું;
ઊંડો નહીં ઊતરે જ તેથી એ બધું અઘરું દીસે. (૧૩)

જો મૂળ પકડે વૃક્ષનું તો હાથ સઘળું આવતું;
જ્ઞાયક સ્વભાવને પકડતાં ત્યમ હાથ સઘળું આવતું. (૧૩)

શુભઅશુભના પરિણામથી ના હાથ કશું એ આવતું;
સ્વભાવને આશ્રય જતાં શાંતિ સમાધાન પણ થતું. (૧૭)

આ આતમા ત્રિકાળ–જ્ઞાયક વેષને ધારણ કરે;
પરમાર્થથી જ્ઞાયકમહીં પર્યાય વેષ ના હોય છે. (૧૦૫)

''ના મુનિ, કેવળજ્ઞાની કે સિદ્ધ'', કશું આતમમાં નહીં;
જ્ઞાયક સદા જ્ઞાયક રહે, પર્યાય અપેક્ષા છે નહીં. (૧૦૫)

આ આતમા સંયોગમાં હો કોઈ પણ પ્રકારનાં;
પોતાતણી શાંતિ ખરી પ્રગટ કરી શકતો સદા. (૧૧૬)

નિશ્ચયથી ન અશુદ્ધતા છે ભાગ થોડામાં પણ રહી;
જે અશુદ્ધતા તે તો અરે ! ઉપર ઉપરમાં તરતી રહી. (૪૨૪)

''સુખ–ધન, શરીરને શુભ કાર્ય, શુભ પરિણમનમાં,–
મળજો મને'' એ માંગતો પણ ના મળે કંઈ બહારમાં.(૪૧૪)

ઊંડાણથી જ્ઞાયકપણાના અભ્યાસને જો તે કરે;
અંદરમહીં તો તેહને સઘળુંય છે પ્રાપ્ત બને. (૪૧૪)

જો ભોંયરે યોગ્ય ચાવીથકી તાળું પટારાતણું,–
છે ખોલવામાં આવતું, નિધાન મળે, દારિદ્રય જતું. (૪૧૪)

ઊંડાણ જઈ જ્ઞાયકતણા અભ્યાસરૂપ ચાવી વડે;
ભ્રાંતિરૂપી તાળું ખુલે, નિધાન મળે, માંગણ મટે. (૪૧૪)

ચક્રવર્તી જાણે ભીખ માંગે તેમ તું ત્રણ લોકનો –
છો નાથ પણ ભીખ માંગતો, ઋદ્ધિ ભંડારે ભર્યો. (૪૧૪)

''પર ચીજ મુજને જ્ઞાન દેજો સુખ પણ દેજો, અરે !''
અનંત ગુણ ભંડાર એ રીત ભીખ છે માગ્યા કરે. (૪૧૪)

શાંતિ દરેક પ્રસંગમાં શાંતિ અને શાંતિ જ છે;
છે લાભદાયક તે સદા, છે જયાં સદા શાંતિ રહે. (૬૭)

એકત્વને વિભકતરૂપ સ્વરૂપ સંત બતાવતા;
પ્રીતિ અપૂર્વ લાવીને તે શ્રવણ કર–જણાવતાં. (૨૪)

છોડી પરિચય જગતનો આત્માતણો પરિચય કરી;
અંદરમહીં અનુભવ કરે શાંતિ પરમ તો પ્રગટતી. (૨૪)

સ્વભાવ એવાનો પરિચય–અનુભવ દુર્લભ ખરે;
અવસર સુલભ આવ્યો હવે, સ્વરૂપમાં વસ તું હવે. (૨૪)

બીજું બધું તું ભૂલીને સ્વરૂપ લક્ષ લે હવે;
છે એ જ કરવાનું હવે, સ્વરૂપમાં વસ તું હવે. (૨૪)

સ્વભાવ જાણી અનુભવે વિભાવરસ તૂટી જશે;
ચેતન ભૂમિ ઊભો રહે વિભાવ તો તૂટી શકે. (૩૯૫)

વિભાવમાં ઊભો રહે, તૂટે નહીં, મંદ જ થશે;
દેવાદિની ગતિ તો મળે, પણ ચાર ગતિ તો ના ટળે. (૩૯૫)

ના કાટ કંચનને કદી, ઊધઈ અગ્નિને નહીં;
સ્વભાવમાં આવરણ ના, ઊણપ, અશુદ્ધિ ના આવતી.(૩૮૦)

તું ઓળખી તેને સદા, તું લીન થાજે તે મહીં;
તો તુજ સર્વે ગુણ રત્નની ચમક પ્રગટ છે થતી.(૩૮૦)

જ્ઞાતા અને દ્રષ્ટા સમગ્ર વિશ્વનો છે આતમા;
અનંત શકિતવંતમાં ઋદ્ધિ બધી ભરી છે અહા ! (૩૯૬)

ઓછું નથી તેમાં કશું તેમાં બધું જ ભરેલ છે;
તારામહીં ઋદ્ધિ બધી બાહ્ય ઋદ્ધિનું શું કામ છે ? (૩૯૬)

અંદર રુચિ ના થાય જો બહારમાં કુતૂહલ કરે;
અંદર નહીં તે જઈ શકે પ્રાપ્તિ ન સુખની થાય છે.

આત્માતણો મહિમા ! અહો, કેવી રીતે આવે કહો ?
છે જ્ઞાન સ્વરૂપી વસ્તુ તે અનંતગુણ પિંડ, અહો ! (૧૨૭)

તે પૂર્ણ, જ્ઞાયક તત્વ છે ત્રિકાળ અસ્તિરૂપ છે;
સ્વરૂપનું સામર્થ્ય તો, આશ્ચર્યકારી અગાધ છે. (૧૨૭)

કાળ અનંતના દુઃખી અમારું દુઃખ કેમ મટી શકે;
''જુદો વિભાવથી હું જ્ઞાયક '' માનશે, સુખ આવશે. (૪૧૯)

જ્ઞાયક પ્રતીતિ થાય ને વિભાવથી રુચિ છૂટે;
એ પ્રયત્નથી વિકલ્પ તૂટીને સુખની ઘડી ત્યાં આવશે. (૪૧૯)

''જ્ઞાયક છું હું'' ઉપલક પણે પહેલાં પછી ઊંડાણથી;
પણ તું ગમે તેમજ કરી રસ્તા પરે એ જા હવે. (૪૧૯)

શુભ અશુભથી જુદા સ્વનો અભ્યાસ જ્ઞાયકપણે કરો;
જ્ઞાયક પ્રતીતિ દ્રઢ કરી ઊંડાણથી પ્રાપ્તિ કરો. (૪૧૯)

સ્વરૂપને સમજે અને રુચિ કરી ખ્યાલે ધરે;
માહાત્મ્ય તેનું આવશે ને રાગનું માહાત્મ્ય જશે. (૧૨૭)

ક્ષણેક્ષણ નવી થાય છે એક સમયની પર્યાય જે;
પર્યાય તે કેવળતણી ત્રિકાળ–લોકને તે જાણશે. (૧૨૭)

કુળદેવને હાજરાહજૂર સહુ લોકરક્ષક માનતા;
પણ તું અરે ! અંદરમહીં છો માલવાળો રે, ભલા. (૮૭)

આત્માતણાં અસ્તિત્વને તું ઓળખીને જા ઠરી;
અસ્તિત્વ તુજ આશ્ચર્યકારી ભરેલ ગુણ પર્યાયથી. (૨૨૮)

ભગવાનની વાણીમહીં સ્વરૂપ પૂર્ણ ન આવતું;
એ સ્વરૂપનો અનુભવ કરી તેનામહીં તું જા ઠરી. (૨૨૮)

સ્વતઃ સિદ્ધ વસ્તુતણો સ્વભાવ પ્રતિકૂળ શી રીતે ?
અનુકૂળ વસ્તુને રહે, દુઃખરૂપ તે ના હોય છે. (૨૩૫)

ન મલિનતા ટકતી અને ના મલિનતા ગમતી કદી;
ન મલિનતા વસ્તુતણો સ્વભાવ હોઈ શકે કદી. (૨૩૬)

સામર્થ્યથી ભરપૂર જે, તે દ્રવ્યની તો વાત શી ?
સ્વભાવનો એ કરે ખ્યાલ મહિમા જરૂર તો આવશે. (૧૨૭)

જ્ઞાયક સ્વરૂપી તુજ થકી બીજું બધું છૂટું જ છે;
એકત્વ બુદ્ધિ તેં કરી તે માત્ર તારી ભૂલ છે. (૩૬૧)

શાંતિ–નિવૃત્તિરૂપ તું, શુભ–અશુભના ભાવો બધા–
આકુળતા પ્રવૃત્તિ છે, છે મેળ તેનો ખાયના. (૨૮૦)

વસ્તુ સદા સૂક્ષ્મ જ છે, ઉપયોગ છે, સ્થૂળ થઈ ગયો;
તે પકડવા તત્વ સૂક્ષ્મને ઉપયોગને સૂક્ષ્મ કરો. (૨૮૮)

સ્વતઃ સિદ્ધ વસ્તુતણો સ્વભાવ અનુકૂળ હોય છે;
રાગાદી જે વિભાવ તે પ્રતિકૂળ, ના સ્વભાવ તે. (૨૯૯)

શરીરાદિ ના, વાણી નહીં, વિભાવ ભાવો મુજ નથી;
સિદ્ધ સમાન સ્વરૂપ મુજ શ્રદ્ધા કરે યથાર્થ તું. (૩૬૧)

''શુભભાવથી મુક્તિ થશે, શુભભાવ ચાલ્યા જાય તો–
જાશે બધું, શૂન્ય બનું''– શ્રદ્ધા તું એવી છોડજે. (૩૬૧)

અનંત સ્વાભાવિક શક્તિથી ભરેલ પદાર્થ તું;
શ્રદ્ધા કરી આગળ વધે, એ માર્ગથી મુક્તિ મળે. (૩૬૧)

અજ્ઞાનીને ''હું શરીર છું, આ શરીર મુજ'' રહ્યા કરે;
છે સહજ, એ ના ગોખવું કે યાદ કરવું ના પડે. (૩૬૨)

સ્વભાવને પૂર્ણપણે જોતાં જ ભૂત ભવિષ્યની–
સમયમાત્રમાં જણાય છે પર્યાય લોકાલોકની. (૨૨૬)

છે જાણવાની આકાંક્ષા ઘણી–બસ થાઓ હવે;
સ્વરૂપમાં નિશ્ચય જ રહેવું ખરે યોગ્ય બને. (૨૨૬)

શુદ્ધોપયોગ ઉપાદેય છે, માત્ર અંતર્મુહૂર્ત ના–
શાશ્વત અંદર રહી જવું સ્વભાવ–કર્તવ્ય ભલા. (૨૨૧)

આત્મા વસે ન્યારો, ન વાણી, ન પુદ્ગલ દેશમાં;
ચેતન રહે ચૈતન્યમાં, તે તો સદા નિજ દેશમાં. (૧૨૫)

જ્ઞાન લક્ષણ આત્મનું ઓળખાવતા ગુરુદેવ છે;
તે લક્ષણ વડે અંદર જઈ તું શોધ તારા આત્મને. (૧૨૫)

ચૈતન્ય લોકે જા અહા ! અનંત ગુણો જયાં ભર્યા;
નિર્વિકલ્પ તું થઈ જા અહા ! શોભા ખરી નિહાળવા.(૧૪૮)

નંદનવને વૃક્ષ અનેકે જૂયમ વિવિધ પ્રકારનાં–
પત્રો અને પુષ્પો ખીલે બહુ વિધ ફળાદિ ખીલતાં. (૧૭૫)

તે રીત સાધક આત્મના ચેતનરૂપી નંદનવને,–
ગુણો અનેકે છે ખીલે પર્યાય વિવિધ પ્રકારની. (૧૭૫)

રમણીય છે ચેતન સદા, રમણીયતા ન બહારમાં;
શાશ્વત જીવ રમણીય છે, ઓળખ અને લે ગ્રહણમાં. (૧૮૩)

આડંબર ક્રિયાકાંડનો, કોલાહલ વિવિધ વિકલ્પનો–
દ્રષ્ટિ હટાવી, દ્રષ્ટિકર આડંબર રહિત નિર્વિકલ્પનો. (૧૮૩)

ચેતન રમણતાવિણ તું કોલાહલમહીં થાકી જશે;
વિશ્રામગૃહ તુજ આતમા ત્યાં જા તને શાંતિ થશે. (૧૮૩)

સ્વરૂપ તો સહજ જ ખરે, તને સુગમ તું જાણજે;
અનભ્યાસથી દુર્ગમ દીસે, પણ તે નહીં દુષ્કર ખરે. (૧૯૬)

પરસંગને છોડી દઈ છૂટો રહે દુષ્કર નહીં;
સ્વભાવને તે રીત પામે છે સહજ, દુષ્કર નહીં. (૧૯૬)

કો અન્યના સંગે ચડે, સંગ છોડવો દુષ્કર બને;
દુષ્કર નહીં, પણ ટેવથી દુષ્કર ખરે કલ્પાય છે. (૧૯૬)

રે ! દ્રવ્ય તો તેને કહો કે કાર્ય ત્યાં કરવા ખરે;
બીજા નહીં કો સાધનોની રાહ જયાં જોવી પડે. (૨૫૧)

કો જાતની પ્રવૃત્તિમાં રહેવું ન તુજ સ્વભાવ છે;
નિજમાં રહે, કલ્યાણ તે, હિતકારી સર્વસ્વ છે.(૨૫૯)

સ્વભાવ જેને રુચતો અંદર જાગૃત હોય તે;
તેને કદી ના બહારમાં આવવું ગમતું હોય છે. (૨૮૦)

લે ઓથ ચેતનદેવની, તેનું શરણ તું લે સદા;
તારાં બધા કર્મો તૂટીને નાશ થાયે સર્વથા. (૨૪૨)

ચક્રવર્તી રસ્તે નીકળે અપરાધી જીવો ધ્રૂજશે;
ચેતન ચક્રવર્તી પાસ પણ જડ કર્મ ના ઊભા રહે. (૨૪૨)

ના નાશ છે, ન મલિન થાતું, ઊણપ નહીં, ભિન્ન સદા–
એ દેહથી, એ તત્વને ઉપસર્ગ ના અડતા કદા. (૩૫૯)

તલવાર પણ ના છેદતી, અગ્નિ નહીં છે બાળતો;
રાગાદિથી વિકારી ના, કાળ અનંતથી એવો રહ્યો. (૩૫૯)

ઉત્કૃષ્ટ–આશ્ચર્યકર નહિ વિભૂતિ જે આ વિશ્વની–
ઊંચી ન કો, તે તું જ છો, ચૈતન્ય ચીજ પાસે રહી. (૩૯૨)

ઉપસર્ગ કે શરીર છૂટવા પ્રસંગમાં કાં ડર તને ?
બાધા પહોંચે પુદ્ગલે, છૂટી જતું, ના તુજ ખરે ! (૩૯૨)

કો ઓળખે ના ઓળખે તે તો સદા એવું રહે;
મુનિ, સુદ્રષ્ટિ, હૃદય કમળ સિંહાસને બિરાજશે. (૩૫૯)

આશ્ચર્યકર મંગળકારી તત્વ તું, શાને ડરે ?
સમાધિમાં સ્થિરતા કરી, તું ધ્યાન કર ભય છોડીને. (૩૯૨)

બહારના કામો બધાં સીમા–મર્યાદા હોય છે;
આનંદને વળી જ્ઞાનરૂપ સ્વભાવ અમર્યાદિત છે. (૨૮૧)

ચેતનતણી અનંતતા અગાધ વળી અપૂર્વ જે;
ગુરુ વચનો બતલાવતા શુદ્ધાત્મા તેથી જણાય છે. (૨૦૫)

ચૈતન્યનો મહિમા થતાં સંસાર મહિમા ના રહે;
ત્યારે જ તો ચૈતન્યનો આ દેવ સમીપ આવી શકે. (૨૦૫)

હે દેવ, શુદ્ધાતમ તુજ શરણ થકી પરાવર્તનરૂપી–
સહુ રોગ થાય શાંત ને અશાંતિ તો ભાગી જતી. (૨૦૫)

ચૈતન્યનો મહિમા થતાં સંસાર મહિમા ના રહે;
ચેતનમહીં વિશ્રાંતિ છે ને બહાર શાંતિ ના દીસે. (૨૦૫)

તત્વ હું નિર્વિકલ્પ છું હું જ્ઞાન આનંદથી ભરેલ છું;
બસ તે જ મારે જોઈએ, જોતું નથી બીજું કશું. (૨૦૫)

ત્રણ લોકને જાણે ન તેનો તને મહિમા, અરે !
આત્મા જ સર્વસ્વ ખરે, તેમાં બધું જ ભરેલ છે. (૩૯૬)

વિચાર કર દુનિયા મહીં આશ્ચર્યકારી શી ચીજ છે?
ના કોઈ છે, આત્મા જ છે, તારો ખરે, આત્મા જ છે. (૨૫૮)

તેં જગતમાં પ્રયાસ તો સૌ જાતનાં કર્યા અરે;
જોયું બધું, કર્યું બધું, પણ આતમા ના ઓળખે. (૨૫૮)

તે જ્ઞાનરૂપ સુખ સ્વરૂપી, ગુણરૂપને ના ઓળખ્યો;
ઓળખ હવે, બસ તે જ છે કરવાનું તુજ બાકી, અહો ! (૨૫૮)

છે જાણનારો આતમા જાગૃત સ્વરૂપ સદાય છે;
છે જાગતી એ જ્યોત, તેને જાણ જાગૃતિ થશે. (૨૬૫)

છે જ્ઞાન પ્રધાન આતમા અનંતગુણનો પિંડ છે;
તન્મય થવું અંદરમહીં તે એક જ કરવું કાર્ય છે. (૨૯૦)

ઉત્કૃષ્ટ છે નિજ આતમા આનંદ–રસ ભરપૂર છે;
ગુણમણિતણાં ભંડારની ઓળખ કરજે તું હવે. (૩૭૯)

દિવ્ય સ્વરૂપી આતમાની દિવ્યતા ના ઓળખે;
મૂલ્ય કરી પર ચીજનું પ્રાપ્ત કરવા તું મથે. (૩૭૯)

પરવસ્તુ ના ત્રણકાળમાં કદી કોઈની થાતી, અરે;
ભ્રમણા કરી તું મથી રહ્યો તારું બૂરું ત્યાં થાય છે. (૩૭૯)

ઉત્પાદ–વ્યય–ધ્રુવરૂપ છો કાયમ રહી પલટી રહ્યો;
કાયમ રહે સ્વરૂપ તુજ, ખાલી નથી ભરેલ છો. (૩૮૨)

અનંત ગુણ રત્નોતણા જયાં ઓરડા ભરેલ છે;
તે અદ્ભુત ઋદ્ધિ યુકત તુજ સ્વરૂપ દ્રષ્ટિ કર હવે. (૩૮૨)

સંતોષ તો થાશે તને "હું તો સદા કૃતકૃત્ય છું";
તેમાં ઠરે પર્યાયમાં થાશે પછી કૃતકૃત્ય તું. (૩૮૨)

આત્મા અજાયબ ઘર તહીં અનંત ગુણ અજાયબી;
આશ્ચર્ય કર જોવા બધું ભરેલ અજાયબ ઘરમહીં (૩૮૭)

ન બહારમાં કંઈ છે જરી, અવલોકન તું તેનું કરે;
કર ડોકિયું એક વાર તું આનંદ અપૂર્વ પ્રગટ થશે. (૩૮૭)

નીકળવું ગમે ન બહારમાં ને વસ્તુ સહુ બહાર જે–
આશ્ચર્ય તૂટી જાય ત્યાં, વિરકત તું પરથી થશે. (૩૮૭)

આકાશમાં ચંદ્ર વળી તારાતણી છે રમ્યતા;
ચૈતન્યના આકાશમાં ગુણોતણી છે રમ્યતા. (૧૨૩)

ચેતનરૂપી આકાશ રમ્યતા સદા જયવંત છે;
એ રમ્યતા, આકાશથી જુદી જ કો પ્રકાર છે. (૧૨૩)

ચેતન સ્વરૂપી, ગુણવંત, ચમત્કૃત, પદાર્થ છું;
જ્ઞાનાદિ અનંતા ગુણનો ના મેળ અન્ય દ્રવ્યથી. (૧૬૩)

પામી મહેલ રાજા તણો પાછો ફરે, ખેદિત બને;
સુખધામ આતમ પામીને બાહ્ય જતાં ખેદિત બને. (૧૭૨)

શાંતિ અને આનંદનું જે સ્થાન તે આત્મા જ છે;
ના દુઃખ, ત્યાં ન મલિનતા, જ્ઞાની સદા દ્રષ્ટિ ધરે. (૧૭૨)

ન સમાય કણ જયાં આંખમાં ત્યમ અંશ પણ વિભાવનો;
જો હોય તો, સ્વભાવની ના પૂર્ણતા પ્રાપ્ત થશે. (૧૭૩)

જેને નથી ઘર મળી શક્યું તે તો રહે છે બહારમાં;
તે બહાર ચીજ ધમાલમાં ના શાંત રહી શકશે કદા. (૧૭૪)

પણ ઘર મળી જો જાય તો ઘરમાં રહી તે બહારમાં–
ચીજો–ધમાલ નિરખીને શાંત જ રહેશે એ સદા. (૧૭૪)

ચૈતન્ય ઘર પ્રાપ્ત થયું દ્રષ્ટિ મળી ગઈ જેહને;
ઉપયોગ જાય બહારમાં તો પણ સદા શાંતિ રહે. (૧૭૪)

ભગવાન અહો ! આ આતમા સર્વાંગ સહજાનંદ છે;
જ્યાં જુઓ આનંદ છે,આનંદ ને આનંદ રે. (૨૪૧)

સાકરમહીં જેવી રીતે સર્વાંગમાં ગળપણ દીસે;
તેવી રીતે આ આત્મમાં સર્વાંગમાં આનંદ છે. (૨૪૧)

વિભૂતિથી જ ભરેલ છે ગુણરાશિ અનંતાનંત છે;
પર્વત મોટો ગુણ તણો ગુણ ચારે તરફ ભરેલ છે. (૨૪૪)

અવગુણ ના એકેય છે ઓહો ! હું આ શી ચીજ રે !
એ આત્મના દર્શનતણું કુતૂહલ પણ ન કરેલ છે. (૨૪૪)

આત્માતણો બહુ ભાગ તો શુદ્ધ જ સદા રહેતો હશે?
ને બહુ જ થોડા ભાગમાં શું અશુદ્ધતા આવી હશે? (૪૨૪)

જો અશુદ્ધતા દ્રવ્યતણાં થોડા ભાગમાં પણ આવશે;
તો અશુદ્ધતા ન નીકળી શકે ચિરકાળ તો તે ત્યાં રહે. (૪૨૪)

બદ્ધ–સ્પષ્ટ આદિ ભાવ સૌ ઉપર તરે, અંદર નહીં;
શકિત સદા છે શુદ્ધ, અશુદ્ધતા રહે વ્યકિત મહીં. (૪૨૪)

રાજા તું ચેતન, ગુણતણો વૈભવ અનંતો છે ભર્યો;
વૈભવ તુજ અચિંત્યને, જાણ્યો ન જોયો, અનુભવ્યો. (૨૫૯)

સ્વઘરમહીં ના વાસ છે, ભૂલી ગયો સ્વઘર અરે !
રાગાદિના વિભાવમાં વસ્યો તું માની ઘર, અરે ! (૨૫૯)

શ્રી ગુરુ તુજ સ્વઘરમહીં વાસ્તુ કરીને વસાવતા;
સ્વરૂપ તારું સેવ તું કલ્યાણ તેનાથી ભલા. (૨૫૯)

ના લેપ છે, જન્મ નહીં, ના મરણ ચેતન દેવને;
ચેતન સદા ચેતન રહે ના તત્વ નવલું પ્રગટશે. (૮૮)

દ્રવ્ય–ક્ષેત્ર–કાળ–ભાવથી સહુ ઉદયમાં નિર્લેપ છો;
ચિંતા પછી શાની તને ? મૂળતત્વમાં ન પ્રવેશ કો. (૮૮)

ના જગતમાં છે કોઈ વસ્તુ અધિક ચેતન દ્રવ્યથી;
તું ઠર અને નિવાસ કર, આતમમહીં, ચેતનમહીં. (૧૦૮)

છે આતમા સમૃદ્ધ, અનંતા ગુણ દિવ્યજ્ઞાનથી;
ચેતન અહો ! ભરપૂર છે રિદ્ધિ–સમૃદ્ધિ અગાધથી. (૧૦૮)

છે આતમા તીરથ પરમ પવિત્ર, એમાં સ્નાન કર;
ભરપૂર છે પવિત્રતાથી અંદર સદા ઉપયોગ ધર. (૧૦૯)

તરબોળ બન ગુણોમહીં કર સ્નાન આતમ તીરથમાં;
શુદ્ધ બને પર્યાય ને, મલિનતા ટળી જાય ત્યાં. (૧૦૯)

પરમેષ્ઠીનું ધ્યાન ધરે શાંતિ નહીં પણ આવતી;
મૂળતળમાંથી આવતી જે શાંતિ ખરી તે જાણવી. (૧૨૦)

ફળફૂલ મનહર વૃક્ષ સમ ગુણનિધિ તું અદ્ભૂત છે;
આશ્રયમાં રમતાં તને શાંતિ ખરી ત્યાં પ્રગટશે. (૧૨૦)

અરીસા સમાન છું, સ્વચ્છ હું, વિકલ્પથી ન મલિન છું;
નિર્વિકલ્પ આનંદઘન ને એવો જ હું પવિત્ર છું. (૮૨)

વિકલ્પથી મલિન ગણી ભ્રમણામહીં છેતરાય છે;
અરીસા સમી એ જાતિ પણ ના સ્વચ્છ તેને માનતો. (૮૨)

નિર્મળતાને ઓળખે પર્યાય નિર્મળ પ્રગટશે;
અંદરમહીં છે જ્ઞાનને આનંદ–નિર્મળતા ખરે. (૮૨)

અંતરમહીં આ આતમા મંગળ સ્વરૂપી છે સદા;
પર્યાય મંગળ પ્રગટતી આશ્રયથકી મંગળતણા. (૮૩)

છે આતમા મંગળ ઉત્તમ, નમન કરવા યોગ્ય છે;
પ્રતીતિ અને એ ધ્યાનથી ઉત્તમતા તુજ પ્રગટશે. (૮૩)

છે આતમા ઉત્તમ સહુમાં, આશ્ચર્યકારી તે જ છે;
વસ્તુ ન જગમાં એક ઊંચી, લઈ ન કોઈ જાય છે. (૧૦૨)

ચક્રવર્તી છે તુજ આતમા, રત્નો અનંતા ત્યાં ભર્યાં;
ગુણ ઋદ્ધિ છે જે પ્રગટતી પોતામહીં છે જે ભર્યાં. (૧૩૦)

લીંડી પીપરનાં લઢણથી તીખાશ પૂરી પ્રગટશે;
સ્વભાવનું લઢણ થતાં અનંત ગુણો પ્રગટશે. (૧૩૨)

આ આત્મા સંયોગમાં હો કોઈ પણ પ્રકારના;
પોતાતણી શાંતિ ખરી પ્રગટ કરી શકતો સદા. (૧૧૬)

આતમા સદા છે એકલો સ્વંયભૂ પોતે જ છે;
મુનિઓ તણાં મનની ગતિ નિરાલંબન તું જાણજે. (૧૧૭)

સમ્યગ્દર્શન–જ્ઞાનની ચારિત્રની જે ચાલ તે;
નિરાલંબન જો પ્રગટ થઈ તો કોઈ ના રોકી શકે. (૧૧૭)

તું અનાદિ છો, અંનત છો, છે "જાણવું" સ્વભાવમાં;
શરીરાદિ જડ પદાર્થ સૌ છે કાંઈ પણ ના જાણતાં. (૪૦૬)

જે "જાણનારો" તે કદી "ના જાણનાર" બનતો નથી;
"ના જાણનારો" પણ બને ના "જાણનારો" રે, કદી. (૪૦૬)

તું તો સદા ભિન્ન રહે જડ સાથ માની એકતા;
છો દુઃખી તું રે ! થઈ રહ્યો, સ્વરૂપ પણ એ તારું ના. (૪૦૬)

Òj ;=

"શુભ–અશુભના ભાવો બધા ના અસલી તુજ સ્વરૂપ છે"
જ્ઞાની અનુભવી પુરુષનો નિર્ણય આ તું જાણજે. (૪૦૬)

પ્રયત્ન કર એ દિશમાં, મતિ વ્યવસ્થિત કર્યા વિના–
તર્કો ગમે તેવા કરે તો પાર ના આવે ભલા. (૪૦૬)

(સમયસાર કર્તા કર્મ પ્રવચનો)

આતમ સ્વરૂપ જાણે નહીં, ભકત કહે વીતરાગના;
જૂઠા અરે, જડ ભકત તે, જડભકત તેને જાણવા. (૭૭)

આત્માતણો સ્વભાવ જે, સ્વભાવ તે ના જાણતો;
ચોરાશીમાં તું રખડશે, ન બચાવ કંઈ તુજ કામનો. (૮૬)

આત્મામહીં નિર્મળ નિજ, અવસ્થાતણું બળ છે ખરે;
નિજ શકિતથી દ્રવ્ય–ગુણને કારણ પર્યાયથી પરિણમે.(૮૯)

આ જીવમાં નિજરસથકી ત્રિકાળ નિજ સ્વતઃ અને–
સ્વભાવભૂત સ્વરૂપમાં પરિણમનનું સામર્થ્ય છે. (૮૯)

તું પાપનો નાશક ખરે, તું જ્ઞાનનો સાગર અને–
વીતરાગતાનો પિંડ છે, તું દેવનો પણ દેવ છે. (૯૧)

પરની સદા મહત્તા કરી સ્વની મહત્તા ના કરી;
સ્વની મહત્તા ના થતાં દિશા કદી બદલી નહીં. (૬૯)

સ્વભાવ ને ત્રિકાળ જે અવસ્થા ખરે પવિત્ર છે;
આત્મા દરેકમાં ખરે કારણ પર્યાય તે જ છે. (૮૯)

સ્વભાવરૂપ પરિણમન, તો પણ મોહરૂપ સંબંધથી–
આત્માતણા ઉપયોગના ત્રિવિધ વિકારો થાય છે. (૮૯)

"રાગાદિ છે સ્વભાવ મુજ કર્તા હું તેનો થાઉં છું."
જ્ઞાયક મૂર્તિને માને નહીં, 'મિથ્યાદર્શન' તેને જાણવું. (૮૯)

પરિપૂર્ણ સ્વ સામર્થ્ય તે સ્વપૂર્વક પરને જાણતું;
''પરજ્ઞેયને હું માત્ર જાણું''– એમ કથે 'અજ્ઞાન' તે. (૮૯)

સ્વરૂપમાં ના સ્થિર થઈ અસ્થિરસહ જોડાણ જે;
તે અવિરતિનો ભાવ છે, એ રીત ત્રણ પ્રકાર છે. (૮૯)

ચેતન પરમ સ્વભાવ પારિણામિક વસ્તુ ખરે;
તે શુદ્ધ છે, તે મોહસહ જોડાઈ વિકારી બને. (૮૯)

પોતાની સહ જોડાય તો નિર્મળ અવસ્થા થાય છે;
વીતરાગતા તો થાય, પણ મોહવશ વિકારી બને. (૮૯)

જ્ઞાતા સદા સ્વભાવનો ક્રોધાદિનો જ્ઞાતા સદા;
ઊભો રહી સ્વક્ષેત્રમાં પરનો બને જ્ઞાયક સદા. (૬૯)

વિજ્ઞાનઘન કેતા સમજવો જ્ઞાનપિંડ નિર્મળ સદા;
તે નિબિડ છે, નકોર છે, કઠણ, વળી ચેતક સદા. (૭૨)

વહુ કાજ દાગીનો કરાવે તો જરૂર ઘરમાં તે રહે;
પણ દીકરીને કાજ દાગીનો જરૂર પરઘર જશે. (૭૨)

જ્ઞાની કરે વિવેક મુજ સ્વભાવ તો મુજ ઘર રહે;
વિકાર પર નિમિત્ત, પરનો નાશ થઈ ચાલ્યો જશે. (૭૨)

તુચ્છ અરે ! જે વાતમાં જે રાત દિ' રાચ્યો હતો;
તે ભેદજ્ઞાન થતાં અરે ! સ્વભાવમાં પાછો ફર્યો. (૭૨)

રાગાદિ વિષયવાસના સ્વભાવ એ મુજ છે નહીં;
રોકાણનું એ સ્થાન ના મુજ ગુણ તો છે મુજ મહીં. (૭૨)

સ્વભાવ સારો સર્વથી સ્વભાવનો વિયોગ ના;
સ્વભાવમાં રોકાઉં હું ટકું સદા નિજ જ્ઞાનમાં. (૭૨)

સ્વભાવ મુજ બેહદ ખરે, ના આદિ છે, ના અંત છે;
દ્રવ્ય–ગુણ ને પર્યાયમાં નિર્મળ પ્રગટ સ્વરૂપ છે. (૭૩)

છું એક હું, ઘન જ્ઞાનનો, ભાવો કર્મકૃત મુજ નથી;
દ્રવ્ય–ગુણ અને પર્યાયથી છું કાયમી, બીજો નથી. (૭૩)

દ્રવ્યથી છું પૂર્ણ હું ને ભાવથી પણ પૂર્ણ છું;
પર્યાયથી પરિપૂર્ણ હું ઊણો પછી કયાંથી રહું ? (૭૩)

નિર્દોષ ક્ષમાવંત છું, વીતરાગ હું સ્વરૂપ છું;
રાગાદિને હું જાણતો મમતારહિત હું આત્મ છું. (૭૩)

સ્વભાવથી વસ્તુ સદા સામાન્ય વિશેષે કરી–
પરિપૂર્ણ હોય નિયમ થકી, છું પૂર્ણ દર્શન જ્ઞાનથી. (૭૩)

ભૂલ કરવી સ્વભાવ ના, છે ભૂલ પોતાની ગણે;
નાશક સદા તેનો રહ્યો પવિત્ર ના તેથી રહ્યો. (૭૫)

ધર્મ, અધર્મ, કાળ ને આકાશસમ અરૂપી છું;
દ્રવ્ય–ગુણને પર્યાયથી ના આદિ ના હું અંત છું. (૭૩)

આ જીવ બંધ રહિત, ધ્રુવ, છે શરણ સહ, તે નિત્ય છે;
છે સુખ, સુખફળરૂપ તે એમાં જ જીવ રાચો હવે ! (૭૪)

ત્રિકાળ હું નિર્દોષ છું એવું થયું જયાં ભાન ત્યાં;
દોષ મુજમાં છે નહીં, ના હોય તે ભૂતકાળમાં. (૭૪)

સ્વભાવ આત્મનો જાણતો, સ્વભાવ જડ તે જાણતો;
સ્વભાવ નિજ જાણે નહીં, જડને નથી તે જાણતો– (૭૫)

ભગવાન આત્મા જ્ઞાન, દર્શન, નિરુપાધિ સ્વરૂપ છે;
તેની જ શ્રદ્ધા, જ્ઞાન ને રમણતા સુખરૂપ છે. (૭૪)

ચેતનતણાં પરિણામને જડરૂપ જયાં જયાં છે ગણ્યા;
સ્વભાવ નહીં તેથી ગણ્યાં, ચેતનમહીં તો પણ બન્યાં.(૭૫)

જે વર્તમાને શાંત હો, સુખરૂપ, નિરાકૂળ હો;
હો ભાવિમાં પણ તેહવો, પૂર્ણ થઈ મોક્ષ જતો. (૭૫)

દ્રષ્ટિ રહે જો જડ પરે તો મૂઢ ને જડ સમ ગણ્યો;
ના જાગૃતિનું ભાન નિજ તે અપેક્ષા એ જડ જ કહ્યો.(૭૫)

વસ્તુ સ્વરૂપ કઠિન છે, સતસંગવિણ સમજાય ના;
તે જેમ છે તેમ જ અરે ! સમજ્યા વિના તુજ પાર ના.(૭૫)

વીતરાગનું ને નિજતણું સ્વરૂપ તો સરખું જ છે;
વીતરાગને જે જાણતો જાણે જરૂર નિજ આત્મને.(૭૭)

આતમ સ્વરૂપ જે જાણતો વિતરાગને તે જાણતો;
આત્માતણી ઓળખ નહીં વીતરાગને ના જાણતો. (૮૭)

તારી લગની લાગી

કહાન મહિમા કેસેટ ભાગ–૩

તારી લગની લાગી, ગુરુજી ! તારી લગની લાગી;
અમ હૈડાનાં હાર, ગુરુજી ! તારી લગની લાગી.–તારી. ૧
સુવર્ણપુરે પ્રભુ આજ બિરાજો અમ હૈડાના તારા;
અમી દ્રષ્ટિથી અમ બાળકને ભવથી પાર ઉતાર્યાં.–તારી. ૨
કહાન ગુરુજી આજ પધારી ગામે ગામ સોહાવ્યા;
ગુરુજી તારાં દર્શન કરતાં ભવના છેડા આવ્યા.–તારી. ૩
ચિદાનંદ અહો ! સંત પધાર્યાં આનંદભેરી વાગી;
ભક્તિથી અમ હૈડાં ઊછળે મુદ્રા દેખી તારી.–તારી. ૪
દૂર દૂરથી ભક્ત સહુ આ તુજ દર્શને આવ્યા;
આનંદ સાગર ઊછળે તારા એના સ્વાદ ચખાડયા.–તારી. ૫
તુજને ભેટું આવી પ્રભુજી ! પગલે પગલે તારા;
વિધવિધ ભાવે ભક્તિ કરીને અર્પું જીવન સારાં.–તારી. ૬
સદા રહેશે સાથ જ તારો લગની તારી લાગી;
ભવ્ય સહુ અહીં આજ મળીને કરે વિનતિ વિચારી.–તારી. ૭
કૃપાદ્રષ્ટિ પ્રભુ ! અમ બાલક પર વરસે નિત નિત તારી;
પ્રસન્નતાથી આત્મવૃદ્ધિ હો નિત નિત મંગળકારી.–તારી. ૮
શ્રી કહાન ગુરુનું શરણ ગ્રહીને જીવન સફળ બનાવું;
ભક્તિથી ભવ પાર કરીને આનંદ અમૃત પાઉં.–તારી. ૯

કહાન મહિમા

કહાન મહિમા કેસેટ ભાગ-૨

તારા નેત્ર મહીંથી કિરણો ખરે, એને સૂરજ કિરણ શું રે કરે ?
તારા મુખ મહીંથી અમી વરસે, જેમાં નાહીને ભવ્યો પાવન બને. ૧

તારા પાદ પડે પંકજ વિકસે ! જ્યાં જાય જંગલ મંગલ બને?
તારા શિર ફરતું પ્રતિબિંબ પડે, એમાં આત્મપ્રકાશ આભાસી બને.
૨

અહીં ભવ્યો બધા દોડીને આવે, શ્રુતઝરણામાં સ્નાન કરે;
વહે વાણી મીઠી કેવી વેગવંતી ! એમાં આતમજ્ઞાનનો પડઘો પડે ! ૩

કહાન સદા તારા મુખમાંથી શબદે શબદ ઝવેરાત જડે;
મળે મૂલ્ય અમૂલ એહના, દીન ત્યહીં ધનવંત બને. ૪

અમ કાદવમાં કહાન કમળ કયાંથી, જાણે અચાનક ખીલી ઊઠ્યું
!
અણ વિકસિત અમ જીવનમાં એણે શૌર્ય તણું ભાથું ભર્યું. ૫

અમ ભાનુ, શશી કે તારક કહું ? બધું એક તુજ મહીં જ દીસે;
શા ગુણ ગાઉં ? અલ્પ જીવ અરે ! ભવ ભ્રમણનું નહીં ભાન જેને. ૬

તુજ કૃત્ય આ ભરત ક્ષેત્રમહીં, ખરે ! અજોડ અને અપૂર્વ જ છે !
જીવન મરણથી થાકેલ જીવનો, તું જ સાચો વિશ્રામ દીસે. ૭

હવે 'ધીરજ' ધૈર્યહીન બન્યો ! એના ભવભ્રમણનો અંત કરે;
એને આતમનો વિશ્વાસ દીયે, કહાન ! આતમનો વિશ્વાસ દીયે. ૮

કહાન મહિમા

કહાન મહિમા કેસેટ ભાગ-૩

વંદું હું અરિહંતને, વંદુ સિદ્ધ ભગવંત;
વંદું હું આચાર્યને, ઉપાધ્યાય બગવંત. ૧.

વંદું વળી આ લોકના સાધુ-સંત તમામ;
વંદું હું આચાર્યને, પંચમકાળ ભગવાન. ૨.

દિશાઓ ધારે નક્ષત્રને, સૂર્ય પૂર્વમાં હોય;
માતાઓ જણે પુત્રને, ઉજમ્બાને જ કહાન હોય! ૩.

જન્મ થયો જ્યાં કહાનનો ડોલ્યું ઈન્દ્રાસન!
દેવદુંદુભિ વાગિયા, સુખી થયું જગત.! ૪.

ડંકો વગાડો જોશથી, ઊઠો ઊંઘતા નરપિશાચ!
તારક તમ આવી ગયો શ્રી સદ્ગુરુ કહાન ! ૫.

ફૂલ સુગંધી ખીલી ઊઠ્યું જુઓ કેવી ઊઠે સુવાસ!
ભરતક્ષેત્રે વ્યાપી ગઈ એની જ્ઞાન સુવાસ. ૬.

સુંદર કોઈ બીજું નહીં, સઘળાં આ લોકમાંહીં;
કાંતિ સામે આપની દેવો જાય અંજાઈ! ૭.

પરમ પુરુષ છો જગતના, નિર્મળ સદા ગણાવ;
મૃત્યુંજય માને બધા, તું જ મોક્ષનો માર્ગ ! ૮.

રખડતો હું જંગલ મહીં, તુજ દીવો કરે પ્રકાશ;
માર્ગ સાચો મળી ગયો, વળ્યો પુનઃ ઘરવાટ. ૯.

વળી જેવી શીતળ ચાંદની શીતળ છે તુજ છાંય.
ચંદ્ર દીસે પૂનમ તણો, એકલ ભમે જગમાંય. ૧૦.

તું છે વ્યોમનું વાદળું, વરસે જ્ઞાનની ધાર;
સ્નાન કરે ભવ્યો બધા, દોડે માનવ પૂરપાટ. ૧૧.

ફૂવારો ઊડાડયો શ્રુતનો, નીકળ્યો ૐ કાર નાદ;
તીર્થંકરના જ્ઞાનનો થયો ભરતમાં પ્રચાર. ૧૨.

મોક્ષમાર્ગ બતાવિયો, તાર્યાઁ જગના લોક;
કહાન ઉપકાર અમાપ છે, તુજ વર્ણન સહુ ફોક. ૧૩.

મદમલીન ગજરાજપર સિંહ મારે છલાંગ;
ત્યમ તું મિથ્યાજ્ઞાન પર સદાય કરે પ્રહાર! ૧૪.

વાણી મધુરી દિવ્યધ્વનિ શી નીકળે કેવી રસાળ ?
ક્ષણભર સુણતાં એહને ભવભ્રમણ ટળી જાય. ૧૫.

મણિના સ્ફૂરતાં તેજથી કાચ ટુકડા સદા હણાય;
ત્યમ તુજ જ્ઞાન તેજથી અન્ય સાધુ– સંત હણાય! ૧૬.

ક્ષીરોદધિ જળ ચાખીને લવણ સમુદ્રે કોણ જાય;
ત્યમ તુજ મુખ દેખીને બીજે ના લલચાય. ૧૭.

ધાન્ય જેમ પાકી જતાં વાદળ વ્યર્થ ગણાય;
ત્યમ તુજ મુખ તેજ પાસ વ્યર્થ સૂર્યપ્રકાશ. ૧૮.

તુજ સાનિધ્યે રહેતાં સદા ડર ન રહે લગાર;
જગ આખું સામે ધસે કાંઈ ન એહથી થાય. ૧૯.

વિશાળ માછલીઓ સમા દુઃખના ડુંગર ધાય;
ભવ સમુદ્ર બીચમાં તુજ સ્મરણે પાર થાય. ૨૦.

સાબુ ધોવે વસ્ત્રને કરે મેલનો નાશ;
ત્યમ તું ધોવે પાપને કરે કર્મનો નાશ. ૨૧.

કહાન આભનો સૂર્ય ને કરે જગતમાં પ્રકાશ;
અંધકાર તું દૂર કરે, આપે જગતને જ્ઞાન. ૨૨.

સુમેરુ જેમ અચળ રહે, પ્રચંડ વાયુ ભલે વાય,
દેવાંગના આવી ચઢે, વિકાર ન પેદા થાય. ૨૩.

ચંદ્ર તેજ ન ધરી શકે લાખો તારક સમૂહ;
તુજ વિભૂતિ ન ધરી શકે અન્ય કુગુરુ સમૂહ. ૨૪.

દિપક પ્રકાશ કરે ભલે પણ તે હોલવાઈ જાય;
તુજ દિપક પ્રકાશતો, કદી ચલીત ન થાય. ૨૫.

તોફાન જામ્યું ખરેખરું અને વાદળના ગગડાટ;
ભય બધે વ્યાપી ગયો, ત્યાં થયો વિદ્યુત પ્રકાશ! ૨૬.

આગિયો છે તું રાતનો કરે અંધકારે ચળકાટ;
જગ આખું અંધેરમાં ! એનો તું જ આધાર. ૨૭.

તુજ ચરણ કમળ સેવીને ભક્તિ કરે જે સદાય;
વિજય સદા તેને વરે ભય ન રહે લગાર. ૨૮.

સ્તુતિ કરે જે ધન તણી તે ધનમય બની જાય;
સ્તુતિ કરે જે તાહરી તે તુજ સમ બની જાય. ૨૯.

આમ્રમંજરી દેખીને કોકિલ મધુરું ગાય;
ત્યમ તુજ તરફની ભક્તિએ જબરન સ્તુતિ પ્રેરાય! ૩૦.

હરિણી બચ્ચા કાજ જયમ સિંહની સામે ધાય;
ત્યમ અલ્પજ્ઞ બાળ આ શું રે તુજ ગુણ ગાય ? ૩૧.

જેમ બાળક અજ્ઞાનથી ચંદ્રને પકડવા જાય;
તેમ અલ્પજ્ઞ બાળ આ તુજ સ્તુતિ કરવા જાય. ૩૨.

વળી કોઈ ભુજાઓ વડે સમુદ્ર તરવા જાય;
ત્યમ મંદમતિ હું તુજ ગુણને ગાવા જાઉં. ૩૩.

અલંકાર તમે જગતના અમ ઈશ્વર સમાન;
દુઃખ સઘળું હરણ કરો ! કરું હું નમસ્કાર! ૩૪.

' ધીરજને ' નહીં આશ અન્ય, નહીં ચાહે અવતાર;
તેથી તુજ ગુણ ગાઈને સ્તુતિ કરવા પ્રેરાય. ૩૫